

PDFlib PLOP: PDF Linearization, Optimization, Privacy

**Page inserted by evaluation version
www.pdflib.com – sales@pdflib.com**

LOOMPICAL: läinud aasta Lihavõtete ajal Mikitamäel tundsid munaveeretamisest enim rõõmu kohalikud lapsed, kuid vanemad mehedki ei jätnud loompka ääres käimata. Foto Igor Taro

Lihavõttõaol hältäs ja veeretedäs munnõ

Järmätsel nädalivahetusõl om lihavõõdõh vai ülesnõõmispühä' omma' kerigukalendri keväjätsi pühhi kõgõ tähtsävä' rõõmupühä'. Inne oll pikk paastuaig. Paastu lõpp vai Krõstosõ ülesnõõminõ om kesküü vasta edimäist lihavõttõpühhä, mia' s'ool aastagal om 27. aprillil.

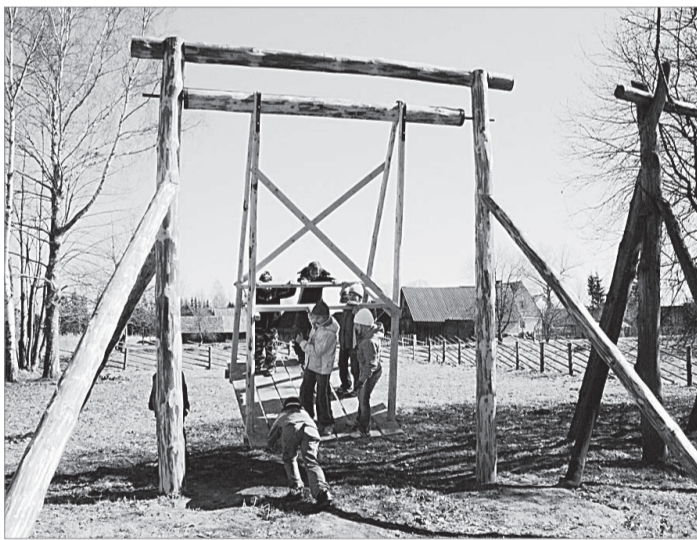
Lõivu Merlin

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Kerkohe viiäs pühtsemisõ jaos munnõ ja peräst nuid kinktäs ja vaeldõdas. Lihavõttõpühä hummogu ja järgmätse nädali helisese' kerigukellä' üle külä. Sis või õigaüts minnä' kerigukelli lüümä. Täambätselgi' aol võiva' kõik, kinkõl huvvi om, Obinitsa kerkoh pääl teenstüst üüse kelli lüvvä'.

Pääl lihavõõdõht nakas nooril kuuhk'aumisõ, ilotamisõ ja hällmisõ aig. Setomaal vanastõ arvati, õt hällminõ tege iho kergebäs ja sis kasus pikep lina. Innidse aol oll hällmisõl maagilinõ tähendüs ja tuuperäst oll sis ka' kindla alostus ja lõpõtus.

Hällü tei' noorõ' mehe'. 19. saandil tuudi hällütegejiõ kindit ja võidu ja munnõ. Hällminõ oll nuuri jaos väiga tähtsä, sääil laulõti, mängiti, tandsti ja proomti joudu. Hällminõ pidi inõmisi tegemä seest puult puh-

KIIGEL: kevad toob tänapäevalgi lapsed kiigele. Foto Merlin Lõiv

tas, kihä ja vaimu kerges ja hüä elo hummõnist.

Hällmisõ ja ülesnõõmisõ üttek'aumist seletäs säntse' jutu': hällü päält oll parebahe nätä' Krõstosõ kääbäst ja päivä ku tä häll ja om rõõmulinõ. No'ki' hältäs ja laulõtas nii hällü man ku' hällü pääl. Lauluga' kitetäs hällütegejiit ja kutstas ka' kõiki tõisi hällmä.

Innidse aol oll illos kommõh ku' ts'ura' käve' küläpääl munnõ korjamah. Tuuga' üteh käve ka' võistlus. Kinkõl ilosap korv, tuuhu panti ilosappi ja rohkõba munnõ. Pääl tuu veeredi' ts'ura' munaloomkal munnõ, vanastõ oll tuu õigus õnnõ miihil. Täambätsel pääväl omma' munaloomkamängo man nii

vana' ku' noorõ', nii mehe' ku' naase'.

Innidse aol värmti munnõ sibulakuuri, sannaviha lehtiga', linaimneaganidõga', kuusõkukkõga', siimnidõga' ja ka' värmilitsi langaotsõga', närtsaga'. Verevät andva' madarahainajuurõ', hal'ast kivisambla', kõllast sibulakoorõ'.

Õga muna tulõ panda' erälde närtsu vai hainu sisse ja niidiga' kinni kõütä'. Munnõ tulõ 10 mintat kiitä'.

Lihavõttõga' om Setomaal vanastõ k'auunu' üteh kõiksagamatsõ' kombõ' ja uskumisõ'.

Näütuses mõsti suud puh-ta viiga', minkõ sisse oll pantmuna, hõpõ vai paiuurbi. Mõskminõ tege ilosast. Sis ar-

Mune saab veeretada:

Mikitamäel
Lobotkas
Värskas
Obinitsas
Võmmorski mäel

Seto lihavõtteid tähistatakse ka Petseri koolis ja Tallinnas Õpetajate majas.

Arhive kogot mälestüse'

Sis minti kodo ja sis oll' liha ja kõik joba valmistatu toidu' ja sis algas joba lihavõttepühä pale. Sis toodi suur tükki liha lava pääl, kas vai terve tseakints, ja innembidi süvvä es anta. (Meremäe vald, Korskil külä)

Lihavõttõ aigu, ku' kiä lät' tõõsõ poolõ edimäist vuuri, sis üldäs: «Kristos vaskres», ja vasta üldäs: «Vaistina voskres». Kiä ütlei' midägi vasta, sis tuulõ üldäs, õt: «Mis hambih om, kas piip vai', õt sa-ai kõnõlda.» Ja viil, ku' kiä ütles, õt «Kristos vaskres», sis üldäs: «Vaistina voskres» ja: «Tavai jaitso!» (Vil'õ vald, Tagamäe külä)

Lihavõttõ edimätsel pühäl om suur patt kallo tappa. A üts vana kalamiis nägi iloset haugi ja tapp na' ar vastraga. Tarrõ ta näid viiä' es julgõ, tuuperäst et peläs patto. Nii vei ta havvõ' sanna. Kui ta tõisil pühil sanna haugi kaema läts, siss nägi, et havvõ kõik olliva suurõ vere siseh. (Mäe vald, Järvepää külä)

Pääl lihavõõdõdõ tuu pühapäävä om väikene lihavõõdõh. Väiko lihavõõttõ keedetäs ka munnõ ja käudas kerkoh. Kotoh jal' häi' itäs ja veerütedäs munnõ. Väiko lihavõõttõ om Vasingora külä all kirmas, sis õdagupoolõh nii kellä kolmõ aigu mindäs kirmasõhe. Kirmasõh naasõ laulva pööräh ja tütrigu' ka. (Vil'õ vald, Tagamäe külä)

Oll lihavõõdõ müüdä, siss nätal aigu tetä-es tüüd. Papil ol' li prigaas — ei tohi kangast kuta'. Kui keäki kudi, papp ragi kanga kats' ki. Naene kudi kangast, es kullõ, ku papp tul' l sinna' ja miis nakas kiusamma papiga ja lät' s kohtu pale. Kaevas tuu miis, et papp ragi mu naesel kanga kats' ki. Ja siss jäi tuu meesterahvas nii aiges kateskümnes aastaka ja ol' l ihoalasti, es olõ hamõht sälah, es püksõ jalah, ainult sängü lina seeh, pal' jide laudu pääl. Mitte määnestki süüki es serbä. Kerigoleeväkesi-prosverna-sei üle nädali. (Vil'õ vald ja külä)

XV Seto pitsipäevad Seto Talumuuseumis

5.mail kell 15 pitsipäevade avamine

5.-15.mail kella 10-16 avatud näitused

7.-10.mail kella 10-16 pitsiõpe tsäimaja ja muuseumi töötaredes. Värviline seto pits, valge pits, sõlmpits, fileepits. Osavõtjatel vajalik eelnevalt registreerida.

15.mail kell 15 pitsipäevade lõpetamine. Autasustamine, kontsert jpm.

Toetajad: Setomaa kultuuriprogramm Eesti Kultuurkapital, Põlvamaa ekspertgrupp, Värskä Vallavalitsus jt.

Lisainfo 5654673, info@setomuuseum.ee